

Den Haag, 26 november 2018

Betreft: Begrotingsbehandeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Geacht Kamerlid,

Op 22 november jl. ontving u van Save the Children en Defence for Children een brief ten behoeve van het debat over de Begroting 2019 Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Net na het versturen van de brief hebben wij kennisgenomen van het schrijven van de Staatssecretaris Van Ark d.d. 21 november 2018 (inclusief bijlagen). Graag willen wij hierbij onze aanbevelingen herformuleren, waarbij wij opmerken dat het onderstaande niet uitputtend is bedoeld. Wij hebben vele opmerkingen bij de evaluatie van de 'Klijnsmagelden', doch hier komen wij later op terug.

1. Besteding budget ter bestrijding armoede onder kinderen

De evaluatie naar de 'Klijnsmagelden' van Bureau Bartels laat onder meer het volgende zien:

➤ **Representativiteit onderzoek**

303 van de 380 gemeenten hebben gereageerd. Dit betreft 80% van de gemeenten en vanuit kwantitatief oogpunt is dit representatief. Echter, 20% van de gemeenten is dus niet in beeld. Daarbij is het onderzoek verricht op basis van vrijwilligheid vanuit gemeenten. Het is zorgelijk dat 20% van de gemeenten kennelijk (ondanks herhaalde oproep) niet heeft willen reageren. Ons inziens is deze onderzoeksmethodiek derhalve kwalitatief gezien niet representatief.

➤ **Besteding van de middelen**

- In totaal konden 196 (van N=303) gemeenten die de extra middelen in 2017 hebben aangewend, meer verdiepende informatie geven over de financiële realisatie daarvan in 2017. Omgerekend naar het totaal aantal gemeenten in Nederland, heeft dus slechts de helft (52%) stukken ter onderbouwing van hun bevindingen getoond. Het is zorgelijk dat de helft van de gemeenten derhalve geen feitelijke verantwoording heeft afgelegd door onderliggende stukken te presenteren. Ook voor de begroting voor 2018 konden maar 178 gemeenten cijfers aanreiken. Dat is minder dan de helft van het totaal aantal gemeenten in Nederland.
- De 196 gemeenten hadden vorig jaar - alles bij elkaar opgeteld - in totaal ruim €51 miljoen (van de €85 miljoen) aan extra middelen ter beschikking. Alhoewel in de bestuurlijke afspraken met VNG duidelijk genoemd is dat de gelden bedoeld zijn voor kinderen (0-18) uit gezinnen met een laag besteedbaar inkomen, is het zorgelijk dat uit de evaluatie blijkt dat 27% niet aan armoedebeleid gericht op kinderen is besteed. Dit komt neer op ruim €14 miljoen (€14.155.844).
- Tevens is bijna €4 miljoen (€3.818.276) terechtgekomen in de pot algemene middelen.¹

➤ **Impactmeting**

Over 2017 heeft slechts 17% van de gemeenten in deze evaluatie (N=303) de impact van hun beleid in beeld laten brengen. Nog eens 44% van de gemeenten is van plan om de effecten van hun beleid binnenkort (in 2018 of 2019) vast te stellen. Daar staat tegenover dat 35% van de gemeenten dit niet van plan is en de overige 21% van de gemeenten dit nog niet kon zeggen. Dit lage percentage in

---

¹ Deze bedragen zijn op basis van de €51 miljoen waarover financiële verantwoording afgelegd kon worden. Wanneer gekeken wordt naar het totale bedrag van €85 miljoen, zou het bedrag dat niet goed besteed is wellicht nog (veel) hoger kunnen liggen, temeer omdat er gemeenten zijn die niet aan het onderzoek mee wilden doen/hebben gedaan.

onderlinge samenhang bezien met het vorige punt (geen feitelijke onderbouwing) achten wij zorgelijk omdat elk zicht op een significant deel (40%) van de besteding van de Klijnsmagelden derhalve nog steeds ontbreekt en niet inzichtelijk zal worden indien gemeenten niet op korte termijn dit in beeld (willen) brengen.

Aanbevelingen

- Oormerk de (nieuwe) fondsen die aan gemeenten beschikbaar zijn gesteld voor het bestrijden van armoede onder kinderen.
- Tref maatregelen nu uit de evaluatie blijkt dat de helft van de gemeenten geen feitelijke financiële verantwoording heeft afgelegd en dat 27% niet besteed is aan het beoogde doel.
- Geef duidelijkheid over (de effectiviteit van) het mandaat van de VNG en de invulling daarvan.

2. Reductiedoelstelling

Het verheugt ons te lezen dat CBS, CPB en SCP schrijven tot een reductiedoelstelling te kunnen komen om inzicht te geven in de verschillende facetten van armoede onder kinderen. Dit kan door bovenop de bestaande indicatoren, indicatoren te ontwikkelen die deze facetten in kaart brengen (zoals het hebben van vermogen, de toegankelijkheid van onderwijs en zorg, schoolprestaties, gezondheid en leefomgeving). Tevens vinden wij het positief dat de partijen aangeven dat de effectiviteit van gemeentelijk armoedebelief gericht op kinderen in kaart gebracht kan worden. Duidelijk wordt wel dat een investering moet worden gemaakt door de Rijksoverheid teneinde dit te kunnen bewerkstelligen.

Aanbevelingen

- Zorg op korte termijn voor beschikbaarstelling van financiële middelen teneinde CBS, CPB en SCP in staat te stellen tot een reductiedoelstelling te kunnen komen zoals in de Verkenning is omschreven.
- Geef een concrete termijn aan CBS, CPB en SCP om de in de Verkenning genoemde opties te realiseren (beste methodiek in kaart brengen, een landelijk armoederegister ontwerpen, het uitvoeren van een steekproefonderzoek).
- Leg aan gemeenten een 'aanleverplicht' op teneinde een deugdelijk dekkend register te waarborgen.

Wij hopen dat bovenstaande informatie nuttig is ten behoeve van de voorbereiding op het debat over de begroting SZW 2019 en danken u bij voorbaat voor uw inzet voor kinderrechten. Voor vragen over bovenstaande kunt u contact opnemen per e-mail of telefoon (06-11427304).

Met vriendelijke groet,

Caroline van de Wetering, Save the Children - caroline.van.de.wetering@savethechildren.nl

Eva Huls, Defence for Children – e.huls@defenceforchildren.nl